Asia: VNS 10/2025 vp Valtioneuvoston selonteko valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2026–2037

RPAS Finland ry lausunto: Miehittämättömän ilmailun ja alailmatilatalouden vahvistaminen Liikenne 12 -suunnitelmassa

RPAS Finland ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Yhteenveto

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma huomioi ilmailun, mutta miehittämätön ilmailu ja drooniliiketoiminta jäävät ilman konkreettisia toimia, vaikka ne muodostavat nopeasti kasvavan ja Suomelle strategisesti merkittävän liikenne-, logistiikka-, turvallisuus- ja datatalouden sektorin. **Miehittämätön ilmailu tulee tunnistaa omana liikennemuotonaan** ja integroida järjestelmällisesti liikennejärjestelmään vahvistamalla tietopohjaa, liittämällä droonit osaksi digitaalista kaksosta ja **avaamalla koneluettavaa ilmatiladataa tutkimuksen ja yritysten käyttöön**. Ilmalogistiikka on kytkettävä multimodaalisiin kuljetusketjuihin ja sen pilotointia edistettävä erityisesti kriittisissä ja harvaan asuttujen alueiden palveluissa. **Alailmatila tulee tunnistaa uutena talousalueena**, jossa Suomen on toimittava aktiivisena kehittäjänä selkeän sääntelyn, infrastruktuurin ja julkisten referenssimarkkinoiden avulla. Lisäksi on varmistettava miehittämättömän ilmailun toimijoille kattava ja kohtuuhintainen pääsy keskeisiin digitaalisiin tietovarantoihin ja viestintäverkkoihin, sillä digitaalinen saavutettavuus on alailmatilan toiminnan perusinfrastruktuuri.

Muutosesitykset kappalekohtaisesti

Luku 2.2.4 Liikenteen palvelujen muutostrendit
Lisätään kappaleen loppuun kirjaus avoimen digitaalisen ilmatiladatan ja ilma-alusten liikennetietojen puutteen vaikutuksista ilmailun liikkumispalveluiden kehittämiseen.

Luku 3.2 Liikennejärjestelmän eri suunnittelutasot
Lisätään luvun loppuun kirjaus miehittämättömän ilmailun rajoitus- ja kieltoalueiden yhteisvaikutusten arviointivelvoitteesta alailmatilan käytettävyyteen ja liikennejärjestelmän toimivuuteen.

Luku 5.1 Tietopohjan kehittäminen
Lisätään miehittämätöntä ilmailua koskeva alaluku, jossa edellytetään kansallisen alailmatilan tilannekuvan rakentamista, droonitoimialan talous- ja työllisyysvaikutusten seurantaa, miehittämättömän ilmailun integrointia liikennejärjestelmän digitaaliseen kaksoseen sekä drooniliikenteen datan avaamista standardoitujen rajapintojen kautta.

Luku 5.7.2 Logistiikan digitalisaatio
Täydennetään lukua siten, että ilmalogistiikka ja droonikuljetukset sisällytetään osaksi kansallisia logistiikan tietojärjestelmiä ja multimodaalisia kuljetusketjuja. Lisätään toimenpiteet ilmalogistiikan data- ja rajapintastandardien kehittämisestä, autonomisten ilma- ja maalogistiikkaratkaisujen yhteentoimivuudesta sekä droonilogistiikan pilottiohjelmasta.

Luku 5 (toimenpidekokonaisuus)
Lisätään strateginen linjaus alailmatilan kehittämisestä kansallisena kasvusektorina. Kirjataan tarve kansalliselle alailmatilastrategialle, kaupallisen drooniliikenteen mahdollistavalle sääntelylle, alailmatilan infrastruktuurin kehittämiselle sekä julkisten referenssimarkkinoiden luomiselle.

Luku 5.8.3 Viestintäyhteydet
Täydennetään toimenpiteitä siten, että varmistetaan alailmatilan operaatioihin soveltuva mobiili- ja satelliittiverkkojen peitto, kohtuuhintainen pääsy keskeisiin ilmailun tietovarantoihin, julkisten liikenne- ja turvallisuustietojen avaaminen koneluettavassa muodossa sekä yhteentoimivat rajapinnat alailmatilan ja muiden liikenteenhallinnanjärjestelmien kanssa.

Helsingissä, 9.3.2026

RPAS Finland ry

Kimmo Paajanen
Hallituksen puheenjohtaja

Jonas Stjernberg
Hallituksen varapuheenjohtaja